

Benedetg Monn-Breitwieser

15 da zercladur 1927 – 28 d'avrel 2013

Benedetg ei naschius ils 15 da zercladur 1927 a Surrein. Ses geniturs ein stai Gion Antoni Monn e Barla Catrina, nata Curschellas. Sco secund giuven dils 11 affons ha el passentau si Foppas ina biala affonza. Buca adina sempel en aschia ina gronda famiglia purilla nua ch'ei regeva scartezia da raps. La situazion ha mussau da spargnar e segidar in cun l'auter. La scolas ordinarias cumbinadas cun stentus viadis pils pignets ha el frequentau a Sedrun. Havend finiu la scola ei il giuven serendius ella Bassa per saver fadigiar e segidar culs ses. Aschia ha el luvrau zacons onns a Basilea ed a Schaf-

fusa en ina fabrica. Returnaus el Grischun ha la fascinaziun per vehichels tschaffau il giuven. La veta da chauffeur ha entschiet. En Stussavgia e Tusaun eis el seprofileaus sco manischunz. El cantun Uri ha el transportau luvrers dad Andermatt tras la Val Scalina. Sco capavel e svelt autist vegneva el numnaus leu il «Schöllenengeschwindigkeit».

Ussa retuorna Benedetg puspei ella vera patria. El cumpra in jeep e surpren lavurs da camiunasch per las stizuns, stuschar neiv ed outras lavurs che sedevan da quei temps.

L'erecziun dils mirs da fermada han purtau ella val gudogn e fadigia. Il Benedetg ei buca staus lischents ed ha tschappau la caschun. Ensemen cun siu frar Toni cumpran els igl onn 1957 in auto da vitgira. Ils dus frars lavuran bunamein di e notg cun transportar betun etc. sil cuolm Nalps. La fatschenta flurescha aschia eh'els san acquistar in secund auto da vitgira. Denter auter ha Benedetg era furniu auas mineralas. Dapi igl

onn 1970 obtegn la firma Transport Monn era la rumida da neiv dil cantun e vischnaunca. Muort quei enorm svilup san ils frars bagheggiar 1962 la casa e 1970 las garaschas. Igl onn 1985 surdat il frar Toni la fatschenta a Benedetg e ses dus fegls.

Cun biabein 20 onns empren Benedetg d'enconuscher la giuvna Gertrud da l'Austria che luvrava sco cameriera el Krüzlipass. Ina giuvna luvrusa e plein temperament. 1960 maridan els e lur lètg vegn enrihida entras 3 affons, 2 buobs ed ina buoba che portan bia legria e cumententscha en famiglia. Malgrad la gronda truscha ha Benedetg adina priu peda e sedaus giu cun ses affons nua ch'el saveva e pudeva. Da buobanaglia ha il defunct adina giu grond plascher. El haveva in special dun da seconversar cun pigns. Sias sgnoccas e tuppadads eran beinvegnidas tiels affons. Suenter sia pensiun ha el propri gudiu las numerosas spassegiadas cun ses biadis.

Buca mo ella lavur da mintgadi han Beni e Trudi coordinau excellent, mobein era el temps liber. Aschia han els interpriu communablamein bia spassegiadas pils cuolms ni separticipai a viadis pli liungs sco a Portugal, Paris, Ruma etc.

Il Benedetg ei stau in carstgaun ch'ins stimava e carezava. Malgrad ch'el saveva era sevilar e far siu tgau stevan ins tgunsch entuorn el. El ei staus in um pacific, luvrus, spargnus e cunzun plein humor. En societat ni a caschun da fiastas fuva el il paiaß che saveva tener si l'entira raspada cun siu saun humor. Benedetg ha schazegiau la cumpignia ed era staus activs tenor sias habilitads. El chor mischedau ha el cantau in tschuppel onns e vegnius undraus sco commember d'honur. Special bugen deva el troccas. Cun tgierp ed olma sevivev'el el giug, sescaldava ti mordio perdend il Bagat ni fagend el ni siu partenari da giug in sbagl.

Suenter la pensiun ei Benedetg buca staus a mischun, mobein aunc luvrau vinavon pli pacific ed era gudiu ses hobis. Pér avon paucs meins han las forzas schau suenter e la vegliadetgna cun sias consequenzas han spossau il tgierp e la psica. Cheutras ha el stuiu serender ella casa da vegls ed il davos aunc en psichiatria ella Tumliasca. Suenter in'operaziun d'in calun en spital a Tusaun ei Benedetg sedurmentaus in di suenter l'operaziun per adina ella vegliadetgna dad 86 onns.